

WIJZIGINGSNOTA GODVERGETEN

WIJZIGINGSNOTA

Welke jarenlange strijd voeren overlevers van seksueel misbruik in de Kerk tegen een machtig instituut ?

Vorig productiedossier werd ingediend in volle researchfase. De tijd en energie die dit vraagt was absoluut noodzakelijk (er is geen studie voorhanden). Anderzijds wilden we de samenwerking met de slachtoffers niet op de lange baan schuiven. We begrijpen de adviezen van de VAF commissie en beseffen dat er nog een laatste denkoefening nodig was om tot een duidelijk opzet te komen.

Hopelijk resulteert dit in ons nieuw productiedossier. We merken dat we meer teruggrijpen naar de kern van de zaak, door geforceerde of kunstmatige ingrepen te vermijden.

We hebben beslist de verhaallijn van zuster Gabrielle die eerst als rode draad door de reeks zou lopen volledig te laten vallen. Tijdens de hearing verduidelijkten we al dat, in tegenstelling tot wat beschreven werd in het dossier, er reeds de intentie was om Gaby's verhaal te beperken. Het leek ons toen nog wel een mogelijke kapstok om de bredere thema's en getuigen rond het misbruik in de Kerk naar het voorplan te brengen maar nu kiezen we resoluut voor het weglaten van deze verhaallijn. De sterkte ligt in de slachtoffers en Zuster Gaby had die sterke basis vertroebeld in onze denkoefening naar een structuur en spanningsboog.

Baseline blijft dat we vertrekken vanuit de verhalen van de slachtoffers en we nemen een aantal van hen mee doorheen de 4 afleveringen. Zo starten we in aflevering 1 vanuit de persoonlijke belevenis van één van de overlevers. We duiken dieper in zijn leven zodat de kijker voeling krijgt met het personage en zo zijn latere drijfveren en reacties beter zal begrijpen.

We stappen af van het klusteren van getuigen. De kijker wordt mee geloodst in het persoonlijke leven van een aantal hoofdpersonages. Heel wat nevenpersonages vullen via verschillende thema's aan, op cruciale en parallelle momenten in hun levensloop. Zo zijn onze hoofdgetuigen geen individuele gevallen, maar spreekt de stem van velen... De innerlijke strijd van zovelen wordt op die manier concreet gemaakt aan de hand van een aantal intieme portretten. Van daaruit wordt het kluwen van Operatie Kelk en de gang van zaken binnen de Kerk en in de maatschappij bloot gelegd. Altijd terugkerend naar de impact van dit alles op diegenen die het onrecht ondergaan hebben.

Het verloop van Operatie Kelk komt uitgebreid aan bod in aflevering drie. Het is onmogelijk elke stap van deze langdurige veldslag te belichten, dan haakt iedereen vermoeid af. Het juridisch getouwtrek boven de hoofden van onze protagonisten komt tot uiting via welbepaalde momenten die de felste weerslag hadden op het leven en de strijd van de gedupeerden: De Danneels-tapes, het verbijsterende rapport van Peter Adriaenssens, het shockerend interview van Roger Vangheluwe. Doorheen dit al meer dan tien jaar durende

proces zie je een gevecht waarin slachtoffers katholieke oversten willen aanspreken op schuldig verzuim. De frustratie loopt met momenten hoog op. Door een juridisch steekspel slagen ze er niet in en zien ze geen andere optie dan bij de paus aan de alarmbel te trekken. Ook hier vangen ze voorlopig bot. Maar opgeven staat niet meer in hun agenda. Hoop en wanhoop wisselen elkaar af. Ze blijven volharden, gesterkt door de vele opduikende schandalen en door een moedige rechter bij het Europees Hof die in een uitvoerig gemotiveerd document hun kant kiest. De andere optie, 'Godvergeten' terug kruipen in hun mand, is niet meer aan de orde.

Na intens overleg met de betrokkenen wordt case per case overlegd hoe we precies hun belevenissen zullen vertellen. Voor sommige getuigen is het een bevrijding gedetailleerd te beschrijven welke gruwel ze meemaakten; voor anderen is het na al die jaren nog altijd niet mogelijk om hierover één woord over de lippen te krijgen. Via audiofragmenten, partners, briefuittreksels maken we hun ervaringen zichtbaar. Hoe moeilijk het voor sommigen ook is, uit onze contacten blijkt dat het voor allen van wezenlijk belang is dat hun verhaal de buitenwereld bereikt. Alle moeite van de wereld willen ze hiervoor doen. Tot een opname in de psychiatrie toe. Als dit een deel is van de realiteit, proberen we deze mee te nemen in de documentaire.

De leden van de Kerk komen vooral aan bod via uitgebreid archiefmateriaal dat loopt van vroeger tot zeer recent. Het beleid, de oplossingen en houding van de Kerk doorheen de jaren komt op die manier duidelijk naar voor. Daders komen enkel in beeld wanneer overlevers initiatief nemen tot een confrontatie. Sommige slachtoffers achtten de tijd rijp hiervoor maar dat gevoel gaat met ups en downs. Theologe Karlijn Demasure biedt als gelovige en als specialiste seksueel misbruik binnen de Kerk een interne blik in de laatste aflevering.

De chronologische vertelling wordt aangehouden. Dit biedt houvast en structuur in een ingewikkelde en langdurige thematiek en toont aan dat het een verhaal is dat al tientallen jaren geworteld zit in de schoot van de Kerk. Het ontrolt een systeem van hoe de Kerk gedurende 50 jaar met de slachtoffers is omgegaan. Af en toe wordt van de tijdslijn afgeweken als het verhaal dat vereist. Er wordt op regelmatige momenten een koppeling gemaakt naar het heden, omdat het niet enkel een verhaal is uit het verleden, maar van nu. Het tijdsverloop is een organisch verloop dat gedreven wordt door de emotionele beleving van de overlevers en hun medestrijders.

Wat betreft de locatie van de interviews is de knoop doorgehakt. De getuigen beseffen na overleg dat de opname in eigen huis toch waardevoller is dan op een neutrale plaats. De kijker is meteen meer betrokken en in één oogopslag is hun leefwereld duidelijk. Als we dat op een respectvolle manier realiseren is er voor diegenen die meewerken een akkoord. We gaan alles in het werk stellen opdat onze getuigen zich comfortabel voelen; dat impliceert dat de opnametijd ruim voorzien moet worden. De meeste van deze mensen kunnen niet in een rush een gesprek voeren en willen meer dan andere geïnterviewden op voorhand nauwgezet weten hoe en wat.